

РЕШЕНИЕ

№ 2490

гр. София, 11.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 04.04.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **11600** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 204, ал. 3 от АПК във вр. чл. 1 от ЗОДОВ, образувано по искова молба на Б. М. Л.. Претенцията е за 1484 лева, пропуснати ползи, за период 08.12.2016 до 19.11.2020 г. които според ищеца са дължими от НЕЛК. Основанието за претендиране имуществени вреди е, че НЕЛК е потвърдил с ЕР 2283/25.08.2020 г. ЕР на Първи състав на ТЕЛК № 1442/09.06.2020 г. на Университетска първа МБАЛ „Йоан Кръстител“ ЕАД, С.. Ищецът твърди, че до 08.12.2016 г. е имал призната втора група инвалидност, пожизнено, за което е ползвал социални надбавки и помощи. До постановяването на решенията на различни състави на ТЕЛК и НЕЛК е имал 71% ТНР. След намаляване на процента нетрудоспособност, му е определена трета група инвалидност (50% ТНР), от което е загубил помощите за втора група инвалидност. Според ищец, с двете решение на ЕЛК се определя и потвърждава незаконосъобразно инвалидност от 50% ТНР пожизнено. ЕР 2283/25.08.2020 г. е оттеглено от НЕЛК по искане на административния орган на 30.11.2020 г. С последващо решение на НЕЛК преписката е върната на ТЕЛК за определяне ТНР на ищеца – ЕР 0301/10.02.2021 г.

С молба от 09.06.2021 г. ищецът заявява, че поддържа иска за присъждане на сумата, сочена в жалбата срещу ЕР 2283/25.08.2020 г. Съдът е дал указания на ищеца да конкретизира исковата претенция по пера, като с молба от 29.06.2021 г. ищец прави съответните уточнения. По сметки на ищеца сумата по тези пера е 1484 лева.

Предвид непредставянето на доказателства, затова има ли постановен административен акт, който да се приеме за приключило административно производство, съдът не е намерил основание да се произнесе по съществуващата претенция за обезщетение за претендираните вреди. Такъв акт, както отчита и ВАС в поредното отменително определение е ЕР 1118 от заседание 99, 10.06.2022 г. на ТЕЛК при СБАЛОЗ, с което е призната ТНР и датата от която следват последиците – социални и финансови в полза на ищеца, като следствие от признатия процент ТНР и датата, от която тези добавки стават изискуеми.

Исковата сума е от разлика в размер на социални помощи, които е следвало да получи, с призната втора група инвалидност и тези които му се плащат за трета група. По пера сумите, претендирани от ищец са: 14 лева разлика при заплащане на карта за градски транспорт – от 6 лева за втора група инвалидност на 20 лева за трета група, с исков период от 08.12.2016 г. до 19.11.2020 година, общо пропуснати ползи от това, че не е ползвал социална надбавка за втора група инвалидност в размер на 658 лева. Спиране на социални надбавки за втора група инвалидност за периода 08.12.2016 г. до 01.01.2019 г. – за пропуснати ползи от 11 лева на месец, общо за 25 месеца – 275 лева. Разлика в изплащане на социална помощ по ПМС 65/2019 г. до 19.11.2020 г., която се определя в размер на 22 месеца по 20,05 лева – общо 551 лева. Искането му е да бъде осъдена НЕЛК за това, че неоснователно е променила групата инвалидност на ищеца, от което за него са настъпили имуществени вреди – заплащане за своя сметка на социални услуги, включително превозни документи без да ползва преференциите като лице с ТНР, като разликата е в размера на дължими добавки. Общо претендираната сума е 1484 лева, с която е ангажиран съда по предявения иск по ЗОДОВ.

Ответник чрез процесуален представител оспорва иска. По същество навежда доводи, че от доказателствата, а и от исковата молба, не може да се установи, че в във фактическия състав за отговорността на държавата са включени съответните елементи за дължимо обезщетение за претърпени вреди, като само липсата на един единствен от посочените в закона не може и не следва да се търси отговорността по ЗОДОВ. В конкретния случай под дейност на администрацията за вреди следва да се разбира такова действие, бездействие и акт, които имат властнически характер и са насочени към възникване на въпросното отношение между административния орган и освидетелстваното лице. Твърди, че такова нарушение не е допуснато от страна на НЕЛК, поради което не следва да се носи отговорността за вреди, с оглед което да се отхвърли иска като неоснователен. Моли да се присъди юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор от СГП дава заключение, исковата претенция е недоказана и неоснователна. Административното производство приключва през 2022 г., като в полза на ищец е постановен административен акт, изцяло позитивен по отношение на преди издаваните ЕР на ТЕЛК и НЕЛК. В хода на административната процедура са издавани различни експертни решения, приложимостта на които е отпаднала по последното решение от 10-06-2022 г. на ТЕЛК при СБАЛОЗ С., по повод преосвидетелстване на ищеца.

Съдът, като взе предвид становищата на страните и доказателствата по делото прие следното.

С определение на състав на ВАС е прието, че исковата молба на Б. Л. е допустима и следва да се разгледа по същество.

Фактичестката установеност не се коментира и не се оспорва. Безспорен факт – след постановеното ЕР на ТЕЛК СБАЛОЗ, считано от 04.06.2010 г. на ищец е призната 100 % увреждане по общо заболяване без чужда помощ. Считано от тази дата, ищецът има правото да ползва всякакви социални добавки, съобразно ЗИХУ, ППЗИХУ, КСО и др. и съобразно степента на инвалидност.

По искане на ищецът е допусната и изслушана СИЕ по поставени от него задачи. При направена справка, експертът дава подробно заключение за получавани по ЗИХУ /отм./ /ЗХУ финансова подкрепа, както и за закупени превозни документи за исковия период, по цени за лица с увреждания.

Не е спорно, че за период м. 12.2016 г. до м. 02.2019 г. ищецът е получавал социални надбавки към пенсията за втора група инвалидност. След този период и на основание ЕР на ТЕЛК, ищецът е преосвисетелстван и му е призната, 51% ТНР, от което е загубил правата по получаване на надбавки за втора група. Това е разлика, между това, което ищецът е следвало да получи, ако не е бил преосвидетелстван от 79 % ТНР – втора група инвалидност, към това, което е получавал като лице с 50% ТНР.

Съдът приема, че исковият период се определя от 08.12.2016 г. до 19.11.2020 г., като период, посочен от ищеца. От ищцовата страна не е направено увеличение на цената на иска нито е правена корекция на исковия период. Поставянето на задача към СИЕ и за период, извън сочения от ищеца не е процесуално действие по изменение на иска. Съдът кредитира заключението на вещото лице по задачите, поставени от представителя на ищеца, като е възложил и изготвянето на заключение за период, извън сочения по молбата – уточнение от 29.06.2021 г. Тъйхкато не е направено искане за увеличение на цената на иска и изменение на исковия период в тази част, съдът не взема под внимание заключението на в.л. за неполучена разлика между платени и дължими социални надбавки и разликата за заплащането на транспортни документи.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Регламентираната отговорност е специален вид отговорност за непозволено увреждане на граждани и юридически лица от дейността на администрацията.

Разпоредбата на чл. 205 от АПК сочи като ответник по иска за обезщетение юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая такова юридическо лице е НЕЛК

Условие за допустимост на иска (чл. 204, ал. 1 от АПК) е административният акт да бъде отменен по съответния ред.

Предвид гореизложеното исковата претенция се явява процесуално допустима, и основателна.

За да възникне правото на иск за обезщетение задължително е необходимо наличието на няколко, кумулативно определени предпоставки, а именно: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, като незаконосъобразният акт, действието или бездействието да са при или по повод изпълнението на административна дейност; причинена вреда - имуществена или неимуществена; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието, и настъпилата вреда.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ обезщетение се дължи за всички вреди - както имуществени (претърпени загуби или са пропуснати ползи) или които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Цитираната правна норма сочи, че следва да се установи наличието на причинна връзка между вредите и незаконния административен акт като елемент от горепосочения фактически състав, от който възниква обезщетителната отговорност на държавата. Тук под вредоносен резултат (вреда) следва да се разбира отрицателната последица от увреждането, която засяга неблагоприятно имуществените права и защитените от правото блага на увредения, а под "пряка и непосредствена" се разбира тази вреда, която следва закономерно от незаконосъобразния административен акт, действието или бездействието на съответния административен орган, по силата на безусловно необходимата връзка между тях. Т. е. причинна връзка е налице, когато вредите са в резултат на увреждането, настъпили са по повод и във връзка с него. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Доказателствената тежест за установяване наличието на всички предпоставки се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение, съобразно общото правило на чл. 154, ал. 1 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК за разпределение на доказателствената тежест, каквито указания са изрично дадени на същия от съда.

В случая се претендира обезщетение за вреди за процесния период, изразяващи се в разликата в размера на социалните помощи, които е следвало да получи ищеца с призната „втора“ група инвалидност и тези които му се плащат за „трета“ група инвалидност - определена с ЕР № 1442/09.06.2020г. на Първи състав на ТЕЛК при Университетска първа МБАЛ „св.Й. К.“, потвърдено с Решение № 2283/25.08.2020г. на НЕЛК. Не е излишно да се посочи и ЕР 1799/110/27.06.2019 на I УМБАЛ – II състав, с което на ищец е определена 50% ТНР. В тази връзка съдът кредитира оплакването на ищеца, че считано от 2016 г. с различни ЕР на ТЕЛК в различни болници му е признавана 50% ТНР, в каквата връзка той е водил и множество дела, без резултат. Позитивния резултат за ищец е от ЕР от 10.06.2022 г., издадено от специализирана ТЕЛК, следствие от разпореждане на НЕЛК.

Установява се обаче, че Решение № 2283/25.08.2020г. на НЕЛК е оттеглено от административния орган, при което положение, в изпълнение разпоредбата на чл.204, ал.3 от АПК, искът се явява допустим, като незаконосъобразността на акта следва да се установи от съда, пред който е предявен искът за обезщетение, както и че впоследствие е издадено ново решение на НЕЛК, с което е отменено ЕР на ТЕЛК, в която хипотеза искът също се явява допустим, с оглед разпоредбата на чл.204, ал.1 от АПК. Ищецът е бил освидетелства и с ЕР 1442/09.06.2020 на Първи състав на ТЕЛК при Университетска първа МБАЛ „св. Й. К.“ му е призната 50% ТНР пожизнено. С решение 2283/25.08.2020 г. НЕЛК потвърждава решението на ТЕЛК. Срещу решението на НЕЛК от ищец е подадена жалба, по която е образувано а.д. 10399/20 на АССГ. Производството по това дело е прекратено поради оттегляне на оспорваното решение на НЕЛК. Потвърдителното решение на НЕЛК, по отношение на призната 50% ТНР, което органът оттегля е увреждало интересите на ищеца. Оттеглянето на ЕР 2283/25.08.2020 г. дава основание да се приеме, че е има отмене административен акт. Налице е първият елемент от фактическия състав на иска за обезщетение по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Касае се за противоправно поведение от страна на ответника, изразяващо се в издаването на незаконосъобразни актове. Съдът съобразява в

условията на чл. 142 от ГПК единствено решението на ТЕЛК от 10.06.2022 г., с което 12 години назад на ищецът се признава 100 % ТНР. Това ЕР е коментирано и от състав на ВАС, приел допустимостта на иска. Именно това решение приключва административното производство и е издадено в резултат на акт на НЕЛК, с който комисията оттегля ЕР 2283/25.08.2020 г., което по същество потвърждава незаконосъобразния ЕР, с който е определена ТНР по малка от 100 %, каквато от 2022 г. е призната на ищеца. Оттеглянето на административен акт, се приравнява на отменен такъв, а с влязлото в сила ЕР от 10.06.2022 е признато, че за ретроактивния 12 годишен период, ищецът е имал права на лице с увреждания, на което се дължат съответни на увреждането социални надбавки и отстъпки.

Няма съмнение и спор, че в случая от издаването на обсъждания позитивен за ищеца, относно признаването на правата му, като лице с увреждания, в почти максимален обем по предвидените социални програми и финансови надбавки или отстъпки, със задна дата от 04.06.2010 г. той е в правата си да ползва съответните социални услуги и финансови облаги. В периода от 04.06.2010 г. досега, за който е признато 100% ТНР без чужда помощ, ищецът е бил с призната втора група инвалидност, а след преосвидетелстване, е променена на трета, съобразно процента ТНР. Ищецът е завел множество жалби срещу актове на ТЕЛК и НЕЛК, които не са приключили по същество със съдебни актове, които да потвърдят актовете на специализираната администрация.

Налице е и третата изискуема от закона предпоставка - пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилата за лицето вреда, доколкото ищецът не би претърпял посочената вреда, ако при осъществяване на своята административна дейност административният орган бе съобразил материалния и процесуалния закон. Причинната връзка е, че от ЕР на ТЕЛК, включително потвърждаването им с оттегленото ЕР на НЕЛК ищецът е търпял вреди, пряко засегнали имуществената му сфера, за това, че е следвало да загуби социални надбавки, като финансово подпомагане и да плаща по висока цена за превозни документи.

Вредата, в случая следва да се приеме за настъпила, защото противно на признатата 100% ТНР за исковия период, ищецът е получавал социални надбавки за 50% ТНР. Следователно, за исковия период следва да се съобрази заключението на експерта по отношение на разликата между, това, което се следвало за ТНР 79%, каквото е искането и това, което ищец е получавал. Пресметнато от СИЕ в тази част разликата между получено и това, което е следвало да се получи за ТНР 79%, включени в максимално определената 100 % ТНР е 935 лева за исковия период м. 12. 2016 – м. 11.2019 г. В тази връзка следва да се приеме и реална вреда от необходимостта да заплаща превозен документ за период от 23 месеца при доказана разлика по 14 лева. Тази разлика е от заплащаните 20 лева месечна цена за превозен документ вместо признатите 6 лева за лица с 71% ТНР /втора и по ниска група инвалидност/ според СИЕ и приложено към експертната удостоверение от ЦГМ за платени транспортни документи за периода 08.12.2016 – м. 11.2019 г. е в размер на 322 лева. Според съда, следва да се ангажира отговорността на НЕЛК, след като по делото се доказва наличие на причинна връзка между административния акт - ЕР на НЕЛК № 2283/25.08.2020 г. и вредоносен резултат, причинен на ищец.

Съдът следва да уважи искът на Б. М. Л. за сумата 1257 лева, за която ищецът не представи доказателства, но от приложените документи към СИЕ от ДСП С. и ЦГМ

тези сметки са достоверни. За разликата до 1484 лева, искът се отхвърля като недоказан.

Съдът не приема възражението на ответника, че кумулативно не са установени и доказани предпоставките на иск по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Административното производство се развива между страните, като отменя административен акт, с който е потвърдено като незаконосъобразно предходно ЕР на ТЕЛК е бил този, с който доказано ищецът търпи имуществени вреди. По причина, че след издаденото ЕР от 10.06.2022 г., следствие от разпоредено от НЕЛК /ЕР 0301/2021/ ново преразглеждане и освидетелстване на ищеца, му се признава 100% ТНР. Последното, по право му дава и гарантира правата по ЗХУ за получаване на социални добавки. Тези добавки се дължат по ЗХУ и в предходните ЗИХУ и ППЗИХУ, дължими са от АСП, но от дата на заявяването им. Предвид това, че такива социални помощи не могат да се предоставят със задна дата, следва да се ангажира отговорността на ответника по ЗОДОВ, като компенсация затова, че неправомерно, ищецът не е бил удовлетворен с получаване на тези добавки, заради неправомерно определяна ТНР. Съдът намира, че няма основание да отхвърли исковата претенция по възражението на представителя на ответника.

По отношение на искането за разноски – ищецът има право на такива и претендира 360 лева по приложения списък. По силата на чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ тази сума следва да бъде възложена на ответника.

Съдът

Р Е Ш И

ОСЪЖДА Национална експертна лекарска комисия да заплати на Б. М. Л., С., жк Д. 2, [жилищен адрес] сумата 1257 /хиляда двеста петдесет и седем/ лева, обезщетение за имуществени вреди а периода от 08.12.2016г. до 19.11.2020г., изразяващи се в разликата в размера на социалните помощи и цена на превозни документи за месечна карта, които е следвало да получи с призната „втора“ група инвалидност и тези които му се плащат за „трета“ група инвалидност, като ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до 1484 лева.

ОСЪЖДА Национална експертна лекарска комисия да заплати на Б. М. Л., С., жк Д. 2, [жилищен адрес] сумата 360 /триста и шестдесет/ лева разноски.

Решението може да се обжалва пред ВАС в 14 дневен срок от съобщението.

съдия